

Hlavný kontrolór Mesta Trebišov

Číslo: 26

Materiál určený na zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Trebišove dňa: 16.9.2019

Názov materiálu: Správa o výsledku kontroly nakladania s odpadom v rómskej osade Trebišov

Obsah materiálu: správa

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo v Trebišove

berie na vedomie

Správu o výsledku kontroly nakladania s odpadom v rómskej osade Trebišov.

Predkladá: Ing. Ľubomír Princík, hlavný kontrolór

Spracoval: Ing. Ľubomír Princík, hlavný kontrolór

V Trebišove, dňa 2.9.2019

predkladateľ

Hlavný kontrolór mesta Trebišov

Správa o výsledku kontroly nakladania s odpadom v rómskej osade Trebišov.

Na základe ustanovenia § 18f ods. 1 zákona č. 369/1990 o obecnom zriadení Z. z. bola vykonaná kontrola nakladania s odpadom v rómskej osade Trebišov.

Začiatok kontroly:

25.6.2019

Kontrolovaný subjekt:

Mesto Trebišov

Kontrolu vykonal:

Ing. Ľubomír Princík

Predmet kontroly:

Overenie aktuálneho stavu nakladania s odpadom v rómskej osade Trebišov.

Cieľ kontroly:

Zistiť dôvody opakujúcich sa problémov s hromadením odpadu, so zakladaním čiernych skládok v lokalite rómskej osady, hľadanie riešení a prijatie opatrení ako tieto nedostatky eliminovať v čo najväčšej miere.

Kontrolované obdobie:

Rok 2019

Zistený stav:

Vyžiadané doklady

- Evidencia vývozu komunálnych odpadov z lokality rómskej osady za roky 2016, 2017, 2018 a 1. polrok 2019.
- Evidencia vývozu komunálnych odpadov z mesta Trebišov za roky 2016, 2017, 2018 a 1. polrok 2019.
- Informácie o aktuálnom počte a druhu kontajnerov v lokalite rómskej osady – ulice Záhradná, Ivana Krasku, Garaňka, Pažitná, Jesenná.
- Informácie o aktuálnom stave prípravy projektu budovania nových kontajnerových stojísk v rómskej osade.

Zákonné ustanovenia

- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o obecnom zriadení)
- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Aktuálny stav nakladania s odpadom v rómskej osade

• Počet a druh kontajnerov

V rómskej osade Trebišov pre potreby obyvateľov ulíc Záhradná, Ivana Krasku, Pažitná, Jesenná a Garaňka bolo v rokoch 2016 až do konca júna 2019 rozmiestnených 6 kusov veľkokapacitných kontajnerov s obsahom 7 m³ s plánovaným vývozom raz týždenne. Od júla 2019 bol pridán aj siedmy veľkokapacitný kontajner, ktorý je umiestnený na južnej strane ulice Pažitná pri bytovom dome č. 3932.

Pre účely Základnej školy Ivana Krasku sú v areáli školy umiestnené 2 ks 1 100 litrových kontajnerov s vývozom 2 krát mesačne a 2 ks 120 litrových kontajnerov s vývozom 1 krát týždenne. V areáli Výchovno–vzdelávacieho centra na ulici Medickej je umiestnený jeden 1 100 litrový kontajner s vývozom 2 krát za mesiac.

Obyvatelia rómskej osady, ktorí bývajú v rodinných domoch na uliciach Ivana Krasku, Pažitná a Jesenná využívajú väčšinou uloženie odpadu do veľkokapacitných kontajnerov. Len veľmi malá časť z nich má svoje 110 – 120 litrové kontajnery – kuka nádoby.

• Rozmiestnenie veľkokapacitných kontajnerov v lokalite rómskej osady – obr. 1

- Kontajner č. 1 – severná časť ulice Záhradná – osada
- Kontajner č. 2 – stred ulice Záhradná – osada
- Kontajner č. 3 – južná časť ulice Záhradná – osada
- Kontajner č. 4 – most cez Čerjacký kanál
- Kontajner č. 5 – spojnice ulíc Garaňka a Pažitná pri bytovom dome č. 2312
- Kontajner č. 6 – spojnice ulíc Garaňka a Jesenná
- Kontajner č. 7 – spojnice ulíc Garaňka a Pažitná pri bytovom dome č. 3932 (kontajner pridán od júla 2019)

- **Dokumentácia stavu na jednotlivých kontajnerových stojiskách**

Kontajnerové stojisko č. 1 – obr. 2 a 3

Jeden veľkokapacitný kontajner celkového objemu 7 m³ slúži pre 6 prízemných bytových domov – č. 3896, 3897, 3920, 3921, 3919, 3998 a trojposchodový bytový dom č. 3542 na ulici Záhradnej. Aj keď je okolie kontajnera väčšinou upratané, nastávajú situácie, keď sa odpad nahromadí vedľa kontajnera (obr. 3) a jeden kontajner kapacitne nepostačuje na veľký počet obyvateľov v tejto časti rómskej osady. Táto lokalita patrí medzi najčistejšie časti osady a obyvatelia uvedených bytových jednotiek zväčša nevyhadzujú odpad v okolí svojich bytových domov.

Kontajnerové stojisko č. 2 – obr. 4

Jeden veľkokapacitný kontajner slúži pre dva trojposchodové bytové domy č. 2167 a 2205 na ulici Záhradnej. Kapacitne postačuje len z toho dôvodu, lebo obyvatelia bytových domov 2167 a 2205 vyhadzujú odpad z okien do nádvoria na východnú stranu bytoviek a do pivníc domov. Kontajner č. 2 bol v čase kontroly dňa 26.6.2019 na vývoze a kontajnerové stojisko bolo v relatívne čisté, len cca 1 m³ odpadu bolo pohodených na ploche stojiska. Jeden kontajner s vývozom raz týždenne nepostačuje pre túto lokalitu.

Kontajnerové stojisko č. 3 – obr. 5

Veľkokapacitný kontajner je určený pre bytové domy na ulici Záhradnej č. 2208 a 2231. Aj obyvatelia týchto obytných domov vyhadzujú svoj odpad z okien na východnú stranu bytoviek a tak je kontajner zriedka preplnený. V čase kontroly bol kontajner po vývoze prázdny a vedľa kontajnera bolo cca 1 m³ odpadu. Aby bola zachovaná čistota a poriadok v tejto lokalite jeden kontajner s vývozom raz týždenne nepostačuje.

Kontajnerové stojisko č. 4 – obr. 6

Kontajner sa nachádza na moste cez Čerjacký kanál, kde sa pravidelne hromadí veľké množstvo odpadu. Kontajner je určený hlavne pre bytové domy č. 2232, 2307, 2308 a pre obyvateľov početných chatrčí vybudovaných blízko kanála v juhozápadnej časti osady. Pri kontrole bol kontajner preplnený a mimo kontajnera bolo cca 10 m³ odpadu. V okolí tohto kontajnerového stojiska je mnohokrát veľké množstvo odpadu mimo kontajnera a odpad často končí v kanáli. Kanál sa následne musí práce čistiť. Jeden kontajner s vývozom raz týždenne v tejto lokalite kapacitne nepostačuje.

Kontajnerové stojisko č. 5 – obr. 7

Kontajner je umiestnený pred bytovým domom č. 2312 a slúži hlavne pre bytové domy č. 2311, 2312 a 3932. Blízko je aj sekcia plechových obývacích kontajnerov (Vagónka) č. 2686. V čase kontroly bolo široké okolie kontajnerového stanoviska – cca 300 m² znečistené odpadom všetkého druhu v odhadovanom množstve 60 m³. Jeden kontajner s frekvenciou vývozu raz týždenne pre túto lokalitu absolútne nepostačuje. Situáciu možno zlepšiť pridaním kontajnera č. 7, ktorý je v tesnej blízkosti – vedľa bytového domu č. 3932.

Kontajnerové stojisko č. 6 – obr. 8

Je umiestnené na juhozápadnej strane oplotenia Výchovno–vzdelávacieho centra, na južnej strane Jesennej ulice. Slúži hlavne pre obyvateľov Jesennej ulice a chatrčí pri Čerjackom kanáli – južne od Jesennej ulice. V čase kontroly bol kontajner vyvezený, no okolie kontajnerového stojiska bolo znečistené na ploche cca 150 m² odpadom v množstve približne 40 m³.

Kontajnerové stojisko č. 7

Je to novozriadené stojisko od júla 2019. Kontajner je umiestnený pri bytovom dome č. 3932 a má odľahčiť situáciu s hromadením odpadu v tejto lokalite.

- Evidencia vývozu komunálnych odpadov z lokality rómskej osady

Množstvo a počet vývozov komunálneho odpadu z rómskej osady Trebišov za roky 2016 – 2019 (1. polrok)

Mesiac	2016 ton/počet vývozov	2017 ton/počet vývozov	2018 ton/počet vývozov	2019 ton/počet vývozov
1	81,46 – 26	44,79 – 18	95,11 – 32	100,52 – 28
2	95,38 – 27	56,08 – 18	51,80 – 17	75,56 – 22
3	113,20 – 32	123,52 – 30	81,41 – 25	88,38 – 22
4	106,66 – 30	182,86 – 39	84,78 – 28	88,66 – 26 252,76 – 56
5	81,46 – 26	129,18 – 37	82,68 – 28	99,32 – 24
6	105,34 – 33	93,30 – 31	74,12 – 28	82,26 – 28
7	85,88 – 27	120,50 – 36	75,36 – 28	
8	120,00 – 40	114,90 – 39	86,52 – 36	
9	84,82 – 28	103,42 – 35	115,54 – 33	
10	75,34 – 29	95,05 – 30	72,18 – 27	
11	86,66 – 33	88,46 – 29	61,18 – 26	
12	86,01 – 27	83,17 – 29	57,36 – 21	
Spolu	1122,21 – 258	1235,23 – 371	938,04 – 329	787,46 – 206

Spolu za sledované roky 2016 – 2019 (1. polrok) bolo z rómskej osady vyvezených 4 082,94 ton komunálneho odpadu, čo je priemerne 1 166,55 ton ročne; 97,21 ton mesačne.

Pri oficiálnom počte obyvateľov rómskej osady - 4 102 (stav k 31.7.2019 podľa www.egov.trebisov.sk – demografia podľa ulíc, po odpočítaní počtu obyvateľov ulice Záhradná – sever, ktorý je cca 50 osôb) predstavuje vyvezené množstvo 0,995 t za 3,5 roka na každého obyvateľa osady bez rozdielu veku. Priemerné ročné množstvo vyvezeného odpadu predstavuje 0,284 t na obyvateľa osady. Množstvo je len za vyvezený odpad. Odpad uložený na čiernych skládkach v osade predstavuje ďalšie, nie malé množstvo odpadu vyprodukované obyvateľmi rómskej osady.

- Evidencia vývozu komunálnych odpadov z mesta Trebišov bez lokality rómskej osady

Množstvo vyvezeného komunálneho odpadu z mesta Trebišov za roky 2016 – 2019

Mesiac	2016 množstvo (t)	2017 množstvo (t)	2018 množstvo (t)	2019 množstvo (t)
1	782,45	577,39	683,91	551,44
2	622,76	555,33	475,61	626,90
3	869,67	675,57	604,91	585,29
4	767,45	784,90	670,94	903,31
5	782,45	877,46	705,06	658,24
6	758,45	721,06	638,14	663,90

7	707,36	774,22	633,75	
8	772,42	730,61	698,46	
9	760,30	729,93	730,58	
10	659,18	712,11	702,63	
11	769,24	633,43	530,03	
12	655,60	681,98	525,34	
Spolu	8907,33	8453,99	7599,36	3989,08

Spolu za sledované roky 2016 – 2019 (1. polrok) bolo z mesta Trebišov vyvezených 28 949,76 ton komunálneho odpadu, čo je priemerne 8 271,36 ton ročne; 689,28 ton mesačne.

Počet obyvateľov mesta Trebišov je podľa www.egov.trebisov.sk – demografia - 23 386 (stav k 31.7.2019). Po odpočítaní oficiálneho počtu obyvateľov rómskej osady – 4 102 je počet obyvateľov mesta Trebišov – 19 284 a množstvo vyvezeného odpadu je 1,501 t za 3,5 roka na každého obyvateľa mesta Trebišov, bez obyvateľov rómskej osady. Priemerné ročné množstvo vyvezeného odpadu predstavuje 0,429 t na obyvateľa mesta.

Podľa tejto štatistiky – množstva vyvezeného odpadu na obyvateľa je vývoz odpadu z rómskej osady na úrovni 66,2 % vývozu odpadu z mesta.

- **Dokumentácia čiernych skládok odpadu v rómskej osade**

- 1. Skládka odpadu pri bytových domoch č. 2167, 2205 a 2208 na ulici Záhradnej – obr. 9**

Odpad je situovaný na nádvori, z východnej strany bytových domov č. 2167, 2205 a 2208 na ulici Záhradnej. Skládka bola vyčistená z prostriedkov Environmentálneho fondu v roku 2015 a už po roku ju obyvatelia uvedených bytoviek začali obnovovať. Na porušovanie zmluvy s Environmentálnym fondom zo strany Mesta Trebišov hlavný kontrolór upozornil vedenie mesta a mestské zastupiteľstvo na zasadnutiach Mestského zastupiteľstva v Trebišove dňa 25.9.2017 a 14.9.2018. Situácia sa však každoročne zhoršuje a momentálne sa na tejto čiernej skládke nachádza približne 150 m³ odpadu.

- 2. Skládky odpadu v pivniciach pod bytovými domami č. 2167, 2205 a 2208 na ulici Záhradnej – obr. 10 a 11**

V pivniciach bytových domov č. 2167, 2205 a 2208 na Záhradnej ulici je uložený odpad v odhadovanom množstve 100 m³, keďže odpad už prevyšuje úroveň terénu ulice a pivnice sú cca 1,5 metra pod úrovňou okolitého terénu. Kopy odpadu sa nachádzajú aj v jednotlivých vchodoch uvedených bytových domov. Obvodové murivo pivníc bytoviek je z väčšej časti vybúrané a na niektorých miestach sú poškodené aj nosné prvky domov, čím je ohrozená statika stavieb. Na túto skutočnosť hlavný kontrolór upozornil aj v správe o výsledku kontroly hospodárenia a nakladania s majetkom Mesta Trebišov v Bytovom podniku Trebišov, s. r. o., predloženej na zasadnutie mestského zastupiteľstva dňa 5.3.2018.

- 3. Skládka odpadu pri bytovom dome č. 2231 na ulici Záhradnej – obr. 12**

Skládka sa nachádza na východnej strane bytového domu č. 2231 na ulici Záhradnej a odhadované množstvo odpadu je cca 50 m³. Hneď vedľa tejto skládky sú vybudované nelegálne chatrče, ktoré sú skládkou odpadu obsypané z dvoch strán.

4. Skládka odpadu za komplexom plechových obytných buniek č. 2686 na ulici Garaňka – obr. 13

Skládka zmesového odpadu sa nachádza za komplexom plechových obytných buniek (Vagónka) č. 2686 na ulici Garaňka. Približné množstvo odpadu je viac ako 150 m³.

Na uvedených skládkach sa nachádzajú odpady všetkých druhov a to zmesový komunálny odpad, znečistené handry, koberce, sklo, plasty, ľudské exkrementy, zdochliny zvierat a pod. Tento odpad je teda zo zdravotného hľadiska veľmi nebezpečný a pri tak veľkej koncentrácii obyvateľov žijúcich v priestorovo obmedzenej lokalite hrozí šírenie infekčných chorôb. Napomáha tomu aj veľký výskyt potkanov a parazitického hmyzu – blch, ploštíc, švábov a vší.

- **Nedoplatky za komunálny odpad v rómskej osade**

Nedoplatky za vývoz komunálneho odpadu ku dňu 30.6.2019 obyvateľov rómskej osady z ulíc Záhradná – juh, Ivana Krasku, Pažitná, Jesenná a Garaňka sú **600 526,35 €** !

Len veľmi malá skupina obyvateľov rómskej osady platí pravidelne za vývoz komunálneho odpadu. Platia občania, ktorí poberajú príspevok na bývanie, ktorí sú v režime osobitného príjemcu a malá časť platieb plyní z exekúcií. Najväčšou a prevažujúcou skupinou sú neplatiči za komunálny odpad.

Mesto teda prakticky v plnej výške dotuje vývoz komunálneho odpadu z rómskej osady.

- **Projekt – Zlepšenie systému zberu komunálneho odpadu v Trebišove**

Na zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Trebišove dňa 29.5.2017 bol schválený zámer vypracovať žiadosť o NFP na projekt Zlepšenie systému zberu komunálneho odpadu v Trebišove v rámci výzvy OPLZ–PO6–SC611–2017-1 s max. výškou oprávnených výdavkov 500 000 € z toho spolufinancovanie zo strany mesta max. 25 000 €. Oprávnenými žiadateľmi boli obce s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít. V rámci tohto projektu sa mal vybudovať, resp. dobudovať systém zberu a odvozu komunálneho odpadu, mali byť zrealizované sanačné práce nelegálnych skládok, vrátane eliminácie nepriaznivých vplyvov nelegálnych skládok, vybudovaných malo byť 6 nových kontajnerových stojísk v lokalite rómskej osady, mali byť realizované väčšie stavebné úpravy zberného dvora a nákup špeciálnej techniky – traktor – 1 ks, čelný nakladač – 1 ks, nosič kontajnerov – 1 ks, veľkoobjemové kontajnery – 12 ks.

Mesto Trebišov sa však žiaľ do výzvy nezapojilo a žiadosť o NFP nebola odoslaná. Z tejto výzvy pritom boli schválené NFP pre obce a mestá Košického a Prešovského samosprávneho kraja, napríklad: Horovce – 226 831 €; Lemešany – 447 599 €; Zborov – 386 549 €; Nižná Slaná – 260 686 €; Pozdišovce – 99 116 €; Nováčany – 348 784 €; Sol' – 206 639 €; Tušice – 189 276 €, Vyšný Žipov – 322 878 €; Hrhov – 211 698, Humenné 174 377 €.

Poskytnutie NFP z tohto projektu by vyriešilo mnohé nedostatky so zberom a odvozom komunálneho odpadu v rómskej osade Trebišov.

Záver – zistené nedostatky:

1. Vývoz odpadu z rómskej osady je nedostatočný vzhľadom na veľké množstvo obyvateľov tejto lokality a zvláčanie odpadu z celého mesta.
2. Vyprodukované množstvo odpadu rómskou komunitou prevyšuje skutočne vyvezené množstvo a tak sa v lokalite rómskej osady vytvárajú veľké čierne skládky odpadov, ktoré sú ohniskom infekčných chorôb, šírenia hlodavcov a parazitického hmyzu.
3. Výška nedoplatkov za vývoz komunálneho odpadu dosiahla u obyvateľov rómskej osady sumu 600 526,35 €.
4. Zapojenie obyvateľov rómskej osady do čistenia okolia svojich obydľí je nedostatočné a vzhľadom k tomu, že väčšina je neplatičov mali by sa na čistení osady podieľať hlavne manuálnou prácou.

Odporúčania:

- Zvýšiť kapacitu vývozov odpadu z rómskej osady.
- Hľadať spôsoby ako dosiahnuť zlepšenie platobnej disciplíny u neplatičov za vývoz komunálnych odpadov.
- Zapojiť v čo najväčšej miere obyvateľov osady do čistenia okolia svojich obydľí.

Lehoty pre kontrolovaný subjekt:

Návrh správy z kontroly predložený dňa 12.8.2019.

Lehota na podanie námietok k zisteným nedostatkom – do 26.8.2019.

Lehota na predloženie písomného zoznamu opatrení prijatých na nápravu nedostatkov zistených pri kontrole a odstránení príčin ich vzniku – do 30.11.2019.

Lehota na splnenie prijatých opatrení na nápravu nedostatkov zistených pri kontrole – do 30.6.2020.

Lehota na predloženie dokumentácie preukazujúcej splnenie prijatých opatrení – do 31.7.2020.

Námietky k návrhu správy a k návrhu lehôt neboli podané.

Príloha: Fotodokumentácia

Kompletná fotodokumentácia - <https://photos.app.goo.gl/MDVWftAoJLnRpxA39>

V Trebišove, dňa 28.8.2019

Ing. Ľubomír Princík
hlavný kontrolór mesta

Fotodokumentácia k výsledku správy - Kontrola nakladania s odpadom v rómskej osade

Obr. 1 - Plán stojísk veľkokapacitných kontajnerov v rómskej osade

Obr. 2 - Kontajnerové stojisko č. 1 - stav 26.6.2019

Obr. 3 - Kontajnerové stojisko č. 1 - stav 2.8.2019

Obr. 4 – Kontajnerové stojisko č. 2

Obr. 5 – Kontajnerové stojisko č. 3

Obr. 6 – Kontajnerové stojisko č. 4

Obr. 7 – Kontajnerové stojisko č. 5

Obr. 8 – Kontajnerové stojisko č. 6

Obr. 9 – Čierna skládka za bytovými domami č. 2167, 2205 a 2208

Obr. 10 – Čierne skládky v pivniciach a vo vchodoch bytových domov č. 2167, 2205 a 2208

Obr. 11 – Čierne skládky v pivniciach a vo vchodoch bytových domov č. 2167, 2205 a 2208

Obr. 12 – Čierna skládka za bytovým domom č. 2231

Obr. 13 – Čierna skládka za komplexom plechových obytných buniek č. 2686

